

La
DONA del
QUIMONO
BLANC
Ana Johns

Columna

ANA JOHNS
LA DONA DEL
QUIMONO BLANC

Traducció d'Alba Dedeu

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
TÍTOL ORIGINAL: *THE WOMAN IN THE WHITE KIMONO*
PRIMERA EDICIÓ: FEBRER DEL 2020
© ANA JOHNS, 2019
© DE LA TRADUCCIÓ: ALBA DEDEU, 2020
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2626-8
DIPÒSIT LEGAL: B. 977-2020
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

www.columnnaedicions.cat

*Tots els personatges, menys els que clarament són de domini públic,
i els noms de llocs, tret de les ciutats o els pobles reconeguts, són imaginaris,
i qualsevol semblança amb la realitat és pura coincidència.*

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Estats Units, en el present

Fins i tot a la nit, amb la meitat del personal, el Taussig Cancer Center funcionava amb un ordre tan militar com el del vaixell homònim. Amb el doctor Amon al timó, jo pregava perquè el meu pare deixés enrere la tempesta d'una manera o altra, però la seva salut precària em mantenia clavada al seu costat, esperant indicis.

Malgrat que havia abaixat la intensitat dels llums i havia tret el so del televisor, el pare tenia un son inquiet. Els aparells brunzien, les pantalles feien pip-pip, les converses del passadís venien a ràfegues, com onades. Algú xiulava.

«Xiular per fer aixecar el vent era perillós», deia el pare, parlant de la seva època de mariner. «Podia fer venir vendavals i mar grossa». L'hospital no era el vaixell de la marina en què havia servit als anys cinquanta, però l'estranya coincidència de nom em va fer pensar que valia més no menysprear les supersticions nàutiques. Em vaig aixecar i vaig tancar la porta.

—Què...? —El pare va bellugar els braços, fent que les

vies intravenoses de plàstic s'agitessin com el cordam contra l'arbre de la nau—. Tori?

—Soc aquí, pare. —Vaig córrer cap al seu costat i li vaig posar la mà al braç—. Ets a l'hospital, te'n recordes?

La darrera setmana s'havia despertat desorientat unes quantes vegades, i reposava durant intervals més breus entre els moments de vigília. Allò s'havia tornat habitual.

El pare va maldar per incorporar-se i va fer una ganyota de dolor; jo li vaig posar una mà a la part alta de l'esquena i el vaig aixecar per col·locar-hi un coixí. Vaig encaixar els braços sota els seus i el vaig ajudar a moure's, sorpresa de notar que havia perdut tant de pes. Ell havia fet broma dient que era «mig home i prou», però jo no havia rigut. La veritat no era divertida en absolut, i la broma distava molt de ser certa. Continuava sent el pare a qui adorava.

Li vaig donar el got de plàstic amb glaçons. Ell el va sacsejar per separar els trossos de gel i es va beure l'aigua dels que s'havien desfet. Amb un sol glop n'hi va haver prou per desencadenar-li el reflex, una tos estàtica que no aconseguia aclarir. Li vaig agafar el got, li vaig donar mocadors i vaig esperar que li passés l'atac. Després d'un cop de tos final, es va reclinar sobre el coixí i va tancar els ulls.

—Estàs bé?

Es tractava d'unes paraules buides, perquè era palès que no ho estava; però ell, de totes maneres, em va confirmar que sí amb un assentiment de cap.

Llavors va fer un sospir, una alenada profunda i aspra enmig de la qual anava expulsant les paraules.

—T'he parlat mai del famós carrer Blau? Va ser la primera cosa que vaig veure quan vaig baixar del vaixell al Japó.

—I la noia a qui li van agradar els teus ulls va ser la segona, oi? —Em vaig animar, contenta de veure'l lúcid,

i esperant que la lucidesa li durés prou per tornar a explicar l'anècdota.

—Bé, jo en aquell temps tenia més bon aspecte.

—Ara també tens més bon aspecte. —Era cert. Se li havien acolorit les galtes; tenia una mirada penetrant i alerta. La seva mobilitat havia millorat. Era una cosa fantàstica i inquietant alhora. El doctor Amon m'havia dit que hi podia haver un «període de millora» just abans que el pare fes la davallada final.

Per al meu pare suposava el darrer moment de triomf. I, per a mi, un últim relat.

Asseguda a la cadira, a l'espona del llit, em vaig inclinar endavant i vaig recolzar la barbata sobre el puny.

—O sigui que vas fer una passa, ajupint-te i passant els dits per les pedretes brillants incrustades al carrer, i...?

—I em vaig aixecar, i me la vaig trobar allà al davant.

—Mirant-te fixament.

—Sí. I jo també me la vaig quedar mirant fixament, vaig veure el meu futur i em vaig enamorar. —El pare va tombar el cap amb un somriure suau.

Tot i que aquella era la versió curta, vaig tornar a quedar encisada amb la història, perquè era la que conduïa a totes les altres.

—Cada vegada que atracava al port, ella venia a trobar-me allà —va dir el pare—. Però jo anava i venia constantment. Les coses eren així. Érem dos vaixells que passaven de nit, com en el poema de Longfellow. —El pare va deixar anar una alenada difícil i sibilant.

Vaig agafar la seva mà pigada i l'hi vaig estrènyer.

—Després de servir em vaig quedar encallat a Detroit, i bevia de mala manera. Però llavors vaig conèixer la teva mare, i ella em va salvar. —Els seus ulls es van clavar en els meus—. I heus aquí el que has de saber. M'escoltes?

—Sí. —M'escoltava cada paraula amb tota l'ànima.

—La mare va ser l'amor de la meua vida, però, abans d'aquella vida, en vaig viure una altra. Això és el que intentava dir-te. —Se li van contreure els llavis.

Quan? Quan havia intentat dir-m'ho? Vaig repassar a correuita tots els moments de les darreres setmanes, mirant d'escatir què se m'havia escapat. Ni tan sols entenia què volia dir allò que «havia viscut una altra vida». No estava segura de voler-ho entendre.

—Seria més fàcil si llegissis la meua carta. Ara necessito que ho facis, d'acord, Tori? És l'hora.

És l'hora?

La sensació d'inflor que vaig notar al pit va ser instantània. L'expansió en la rígida caixa toràcica m'ofegava el cor. Vaig mantenir quieta la bombolla emocional respirant superficialment, per por que esclatés. No podia moure'm.

Ell va estendre el braç i em va donar uns copets a la mà.

—És amb les meves coses. Ves a buscar-la.

Vaig trobar la seva bossa rere la porta del lavabo, la vaig posar sobre el marbre i en vaig obrir la cremallera de dalt. Vaig regirar la seva roba amb les mans tremoloses, però, quan vaig tocar paper amb els dits, em vaig quedar petrificada. Vaig pessigar el sobre, el vaig estirar cap amunt i em vaig quedar plantada mirant-lo.

La tinta vermella. Els ideogrames kanji. Les arrugues i els plecs.

Quan tornava amb el pare, els nostres ulls es van trobar.

Un home moribund. Una filla amb el cor trencat.

—Vine aquí, seu —va dir ell—. No passa res.

Però sí que passava. Perquè una persona no es pot desdir d'un adeu. Jo no estava preparada per dir adeu, i per

això no volia sentir com m'ho deia el pare. No n'era capaç.

La pressió m'adoloria la gola.

—Jo... Mmm...

Vaig fer una passa cap a ell i tot seguit em vaig aturar. Necessitava que tot s'alentís i fes una pausa per poder-la fer jo també. L'estrès de les darreres setmanes, el dolor de veure el seu lent declivi, el càncer implacable, i ara... Se'm va fer un nus a la gola mentre els ulls se m'omplien de llàgrimes. Vaig caminar a pas ràpid cap a la porta.

El pare havia dit alguna cosa, però jo ja era al passadís, on no em podia veure. Em vaig tancar la boca i vaig fer unes respiracions llargues i profundes, intentant controlar l'emoció desbordada. Com havíem arribat a aquell punt? Havíem investigat tractaments, havíem provat tots els remeis casolans, l'havia vist un especialista, i res d'allò no havia bastat. Sentia el pes feixuc de la confusió i la culpa a l'esquena, i defallia sota la càrrega. Vaig donar un cop d'ull al sobre. Ara que hi penso, l'hauria d'haver obert el dia que havia arribat.

El pare mirava el partit a la sala d'estar.

—Tori, ets tu?

—Sí, soc jo.

Vaig deixar les claus i les cartes que li havia tret de la bústia a la taula, sorpresa que m'hagués sentit entrar amb la tele tan alta.

—Tens una carta. —Vaig treure el cap per la porta de la sala i la vaig agitar en l'aire.

Ell va mantenir els ulls clavats a la pantalla. Els meus van caure fins a la maleta buida que continuava arrambada a la cadira. Encara no s'havia preparat les coses per a

l'estada a l'hospital, i hi havíem d'anar l'endemà al matí. Tot i que era si fa no fa un miracle que l'especialista hagués pogut fer-li un lloc, entenia la falta d'entusiasme del meu pare.

Odiava el càncer, jo.

No li destruïa tan sols el cos. Li devorava l'esperit, i això consumia el meu. Estava desesperada, era com una criatura de trenta-vuit anys.

El vaig deixar que mirés el partit, que era una de les poques coses que encara li procuraven plaer, em vaig servir una tassa de cafè i llavors vaig començar a classificar aquella quantitat desmesurada de correspondència. L'havien lligada amb unes bandes de goma gruixudes i l'havien entaforada a l'apartat de correus, com si se n'hagués anat un mes de vacances i s'hagués oblidat d'interrompre el servei. Però no se n'havia anat. Senzillament, no havia recordat demanar-me que anés a veure si hi havia res.

Vaig fer un glop de cafè i em vaig trobar mirant la carta. Tenia uns símbols asiàtics impresos en totes direccions, en vermell. Unes línies gruixudes i vermelles ratllaven l'adreça. A dalt, en el nostre alfabet, hi deia PARTI. *Parti?* La vaig girar. La vaig girar de nou. L'havien plegada més d'un cop, i tenia la vora estripada, com si s'hagués quedat encallada en el classificador automàtic; em va sorprendre que hagués arribat a la seva destinació.

El meu instint de periodista d'investigació m'incitava a estripar el sobre i obrir-lo.

Me'l vaig mirar a contrallum. Col·locant-lo d'una manera determinada, vaig discernir el contorn d'un full plegat i una mena de cordill. El vaig sacsejar, però no pesava gens. Li vaig donar la volta i en vaig allisar els plecs, i llavors vaig copsar unes paraules familiars borroses a la part doblegada.

«El Japó».

La tinta de la jota s'havia escorregut. Hi vaig passar la punta del dit per damunt. Qui hi tenia, encara, el pare, al Japó? Hi havia estat amb la marina, i explicava tota mena d'històries fantasioses sobre el temps que havia passat a l'estranger, però eren coses de feia uns cinquanta anys. No hi havia cap emblema ni cap insígnia militar, o sigui que no es tractava d'una convocatòria oficial de retrobament. Potser era una invitació informal? El pare havia jugat a beisbol mentre servia, fins i tot al Japó.

Una vegada, l'equip de la Setena Flota de la marina havia desafiat el Shonan Searex, l'equip amateur de Yokosuka, a celebrar un partit no oficial. Totes les localitats de l'estadi s'havien venut. En parlar-ne, el pare es posava la mà al front, fent visera, com si contemplés la gentada.

—No es veia ni un sol seient buit. T'ho pots imaginar, Tori?

Jo sempre m'ho podia imaginar.

L'estadi descobert, el camp d'un verd impol·lut i perfecte, i el meu pare, d'allò més jove i nerviós, fent exercicis d'escalfament a la muntanyeta sorrenca del llançador.

—No et pots fer a la idea del soroll que hi havia —deia el pare.

En comptes d'aplaudiments, la gent feia servir uns bats de plàstic de colors per picar contra els respatllers dels seients: clong, clong, clong. Les capitanes dels equips d'animadores corrien amunt i avall pels passadissos, fent repicar tambors i proferint crits de victòria. En les seccions que se'ls havia designat, els grups d'aficionats organitzats cantaven cançons personalitzades i cridaven pels megàfons. El pare deia que, al Japó dels anys cinquanta, el beisbol havia donat una veu ensordidora a una cultura silenciosa.

Tot i que era amistós, el partit anunciat contra els Estats Units tenia un simbolisme considerable. El pare deia que l'únic que volia el País del Sol Naixent era derrotar els qui els havien derrotat, les estrelles i les barres de colors vermell, blanc i blau.

—Gairebé desitjava que haguéssim perdut —deia sempre el pare—. Els parents de la meva xicota eren en aquelles grades, i no volia ofendre'ls, sobretot abans de coneixe'ls.

Sempre deia «la meva xicota», quan explicava aquelles històries. Mai en vaig sentir el nom. I, si la mare corria per allà, no me les explicava mai. Si jo li preguntava per la xicota, ell feia que no amb el cap, expulsava l'aire de les galtes inflades i deia:

—Era especial, oh, i tant que sí!

Ell també ho era. Jo l'adorava.

Qui no podia adorar un home que bevia licor de fruita com el seu pare eslovac, caminava balancejant-se com en John Wayne i teixia uns relats plens de color que no sabia crear ningú més que ell?

Malgrat que, en la majoria de les seves històries, costava destriar-hi la veritat.

—Què és, la veritat, fora d'una història que ens expliquem a nosaltres mateixos?

Llavors em picava l'ullet, em donava un copet al nas i deixava que em dedicés a separar els fets i la fantasia. Encara ho feia ara.

Però aquella carta del Japó... allò sí que era real.

—Els Tigers han perdut —va dir el pare, que em va sobresaltar quan va venir cap a la nevera arrossegant els peus. La va obrir i es va quedar mirant-hi a dins.

—Que vols dinar?

Havia de menjar alguna cosa. S'estava quedant en la pell i l'os. Al principi, la seva figura més prima li havia

procurat compliments, però, a mesura que la pèrdua de pes continuava, l'admiració havia cessat. Fins i tot les mans —les mateixes mans que una vegada havien llançat la pilota en un estadi ple a vessar— se li havien amagrit fins a quedar reduïdes als ossos plens de nusos.

Va tancar la nevera sense haver-ne tret res, es va estrènyer el cinturó de la bata blava i es va gratar la barba de pocs dies que li cobria la barbeta amb el clotet.

—No, no tinc gana, gràcies.

Va assenyalar el sobre.

—Què és això?

—Ja t'ho he dit. Una carta per a tu. —L'hi vaig atansar—. Ve del Japó.

Ell la va agafar d'una revolada i va entretancar els ulls per poder-ne llegir els signes. Tot d'una, va fer una expressió d'abatiment. Estrenyent-se fort la carta contra el pit, va fer mitja volta girant sobre els talons de les sabatilles i se'n va anar sense dir ni una paraula.

Jo em vaig esperar uns quants minuts abans de seguir-lo.

El pare s'estava dret, amb la mirada clavada en el sobre, al bell mig de la seva habitació en penombra. Les cortines prisades no podien evitar que el sol entrés a fer el xafarder, ni que ho fes jo. Vaig obrir la porta uns quants dits més. L'escletxa va deixar passar uns dits llargs de llum que es van estendre per l'estança i li van tocar l'espatlla. Es va girar, cobrint-se la cara sense afaitar amb una mà per amagar aquella expressió insòlita. Una de tan estranya, per a mi, com aquella carta.

Plorava.